

Mètodes de Recerca en Comunicació

Codi: 103858

Crèdits: 6

Titulació	Típus	Curs	Semestre
2501933 Periodisme	OB	2	2

Professor/a de contacte

Nom: Nuria Simelio Sola

Correu electrònic: Nuria.Simelio.Sola@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: Sí

Equip docent

Teresa Velázquez García-Talavera

Laura Cervi

Pedro Manuel Molina Rodriguez-Navas

Cristina Pulido Rodriguez

Anna Tous Rovirosa

Prerequisits

Durant el primer curs i el primer semestre de segon curs, l'alumnat ha obtingut coneixements derivats de les matèries de Comunicació, Sociologia, Història, Llengua (català i castellà), Teoria i tècnica del Periodisme, Escripura periodística i Producció periodística. Aquests coneixements adquirits a través de les assignatures fonamentals i bàsiques d'aquestes matèries, constitueixen coneixements necessaris per a seguir correctament l'assignatura, doncs l'alumnat tindrà una base teòrica sobre la que poder sustentar el marc teòric de la planificació de la seva recerca. Es convenient, per tant, que tingui present els coneixements i les competències adquirides en aquestes matèries.

Objectius

L'assignatura es realitza al segon curs durant el segon semestre i pertany al bloc formatiu de la matèria "Investigació en comunicació". Els objectius formatius de l'assignatura són: a) Explicar les diferents formes d'aproximació al coneixement científic i els mètodes i tècniques quantitatives i qualitatives aplicats a l'anàlisi de la comunicació i el periodisme. b) Exposar i explicar les estratègies més adequades per a la planificació i disseny de la investigació en comunicació i periodisme. El contingut de l'assignatura serà sensible als aspectes relacionats amb la perspectiva de gènere.

Competències

- Aplicar el mètode científic adequadament, plantejar hipòtesis relatives a la comunicació periodística, validar i verificar les idees i els conceptes, i ressenyar correctament les fonts.
- Aplicar el pensament científic amb rigor.

- Demostrar capacitat d'autoaprenentatge i autoexigència per aconseguir un treball eficient.
- Demostrar un coneixement adequat del món contemporani i la seva evolució històrica recent en les dimensions social, econòmica, política i cultural.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en català i castellà com en una tercera llengua.
- Diferenciar les principals teories de la disciplina, els seus camps, les elaboracions conceptuals, els marcs i els enfocaments teòrics que fonamenten el coneixement de la disciplina i els seus diferents àmbits i subàrees, i adquirir un coneixement sistemàtic de l'estructura dels mitjans de comunicació.
- Divulgar els coneixements i les innovacions de l'àrea.
- Exposar adequadament els resultats del procés d'investigació de manera oral, escrita, audiovisual o digital, d'acord amb els cànons de la disciplina periodística.
- Generar propostes innovadores i competitives en la recerca i en l'activitat professional.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar coneixements de context a la investigació.
2. Aplicar el mètode científic adequadament en la investigació de mitjans.
3. Aplicar el pensament científic amb rigor.
4. Aplicar els mètodes de la recerca científica al disseny de projectes periodístics.
5. Aplicar les tècniques d'interpretació d'enquestes i de recerca qualitativa.
6. Demostrar capacitat d'autoaprenentatge i autoexigència per aconseguir un treball eficient.
7. Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en català i castellà com en una tercera llengua.
8. Divulgar els coneixements i les innovacions de l'àrea.
9. Generar propostes innovadores i competitives en la recerca i en l'activitat professional.
10. Identificar i descriure els processos informatius i comunicatius, així com els principals corrents i teories que els formalitzen i critiquen des d'un punt de vista conceptual, metodològic i de recerca.

Continguts

L'e

Tema 1

Introducció a la investigació de la comunicació i el periodisme

1. La formació investigadora dels comunicadors i el seu paper en les institucions i en les empreses. 2. El camí de la investigació, la seva importància, oportunitat i eficàcia. 3. Paradigmes i teories en ciències de la comunicació: les principals orientacions i àrees d'investigació en comunicació 4. La investigació en comunicació i les demandes socials de la mateixa. Periodisme de dades. Treball de fi de grau. 5. Centres d'investigació en comunicació. 6. Publicacions especialitzades i recursos en xarxa en la investigació de la comunicació. 7. La investigació en comunicació i periodisme en l'era digital. Exemples pràctics.

Tema 2

El procés d'investigació i les seves etapes. La seva aplicació a la investigació en comunicació.

1. Investigació quantitativa i qualitativa. Grau d'experimentalitat. El llenguatge científic: conceptes i termes. 2. Organització, planificació i procés del treball científic: etapes i fases del procés de investigació. 3. Delimitació de l'objecte i de l'àmbit disciplinari. 4. Elaboració de l'estratègia d'investigació. 5. El projecte d'investigació: estructura i continguts. 6. Elecció del tema. 7. Plantejament del problema i delimitació d'objectius. 8. Marc teòric i fons documentals. 9. Tipus d'investigació: descripció, explicació, exploració. 10. Formulació d'hipòtesis. 11. Metodologia. Disseny i estratègia de la investigació. 12. Delimitació i disseny de la mostra. 13. Pla de treball, periodització i pressupost. 14. La pràctica de la investigació. Comprovació i generalització de resultats.

Tema 3

Les tècniques d'investigació per a l'anàlisi de la comunicació. Tècniques quantitatives I. Les bases de dades.

1. Les bases de dades estadístiques sobre comunicació i la investigació documental . 2. Les dades de consum de mitjans. 3. Els informes sobre l'estat de la comunicació. 4. L'anàlisi i estudi de les dades i la seva aplicació als contextos de la recerca en comunicació i periodisme. 5. Exemples pràctics. 6. El periodisme de dades 7. Estudis de cas.

Tema 4

L'aplicació de les tècniques quantitatives a la investigació de la comunicació de masses.

1. Les tècniques quantitatives aplicades a la investigació de la comunicació. 2. L'experiment. 3. L'anàlisi de contingut: definició i diferents tipus d'anàlisi de contingut quantitativa. disseny, planificació, execució. 4. Elaboració del programa d'anàlisi aplicat a l'anàlisi de contingut. 5. Exemples pràctics. 6. L'enquesta: disseny, planificació, execució. 7. Elaboració del programa d'anàlisi aplicat a l'enquesta. planificació, execució i anàlisi de resultats. Exemples pràctics.

Tema 5

Metodologia

La metodologia docent consistirà en activitats dirigides presencials, activitats supervisades i treball dirigit i autònom.

L'assignatura seguirà la següent metodologia docent:

6 ECTS: 150h

ACTIVITATS DIRIGIDES: 28%

Classes magistrals: 8 sessions * = 15h

Seminaris: 6 sessions ** = 15h

Laboratoris: 9 sessions*** = 22h

Total: 42h

TREBALL AUTÒNOM: 57%

Treball autònom 85,5h

ACTIVITATS SUPERVISADES: 10%

Tutories 15h

AVALUACIÓ: 5%

Activitats d'avaluació 7,5h

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals	15	0,6	
Laboratori	22	0,88	
Seminaris	15	0,6	
Tipus: Supervisades			
Tutories	16	0,64	
Tipus: Autònomes			
Treball autònom	42	1,68	

Avaluació

Activitats d'avaluació

Treballs pràctics supervisats i dirigits: 60 % nota (24% pràctiques i 36% recerca dirigida)

Dues proves de contingut: 40% nota (20% cadascuna)

Títol

Per superar l'assignatura:

2 proves de contingut. Haver lliurat tots els treballs i haver realitzat les proves de contingut. 6, 10

- Haver tret un mínim de 4 a les dues proves de contingut i que el resultat de la mitjana de les dues proves sigui com a mínim un 5.

3 Treballs pràctics. Haver tret un mínim de 5 a la recerca dirigida. 17, 0,68 1, 2, 3, 5, 7, 10

Treballs de recerca que no aprovin el bloc de proves de contingut podran optar a una sessió de recuperació. 7, 8, 9, 10

L'assistència és obligatòria i a la nota final es valorarà la participació a classe.

Bibliografia

En cas d'absència, es podran recuperar les pràctiques puntuables o les proves de contingut el dia de la revaluació. No caldrà recuperar les pràctiques si s'aporta un justificant mèdic.

ADORNO, Theodor. W. *Epistemología y ciencias sociales*. Madrid, Cátedra (Valencia), Universitat de València, 2001.

No serà avaluable l'alumnat que no hagi entregat dues de les tres pràctiques obligatòries sense falta justificada, ni l'alumnat que no hagi assistit a un 60% de sessions relacionades amb el treball de curs. No hi ha nota mínima al bloc de les proves de contingut per poder assistir a la revaluació.

BERGANZA, María Rosa y RUIZ, José A. (coordinadores). *Investigar en Comunicación. Guía práctica de métodos y técnicas de investigación social en comunicación*. Madrid, McGraw Hill, 2005.

Procediment de revisió de qualificacions: les notes de les pràctiques, proves de contingut i treball de curs, seran publicades durant el curs al CA Virtual en un límit màxim d'una setmana des de l'entrega de la pràctica o realització de les proves. En el mateix document de les notes s'indicarà el dia, hora i lloc de revisió que serà sempre durant la mateixa setmana de publicació de les notes.

BERGER, Arthur Asa, *Media and Communication Research Methods: An Introduction to Qualitative and Quantitative Approaches*. Thousand Oaks. Sage. 2016

ACTIVITATS D'AVALUACIÓ: DESCRIPCIÓ, RESULTATS D'APRENENTATGE I LLIURAMENTS

BERICAT, Eduardo *La integración de los métodos cuantitativos y cualitativos en la investigación social. Significado y medida*. Barcelona, Ariel, 1998.

CORBETTA, Piergiorgio, "Causalidad y experimento". En: P. Corbetta, *Metodología y técnicas de investigación social*. Madrid: Mc Graw Hill, p. 105-143. 2007

DOMÍNGUEZ, Marius y SOLSONA, Montserrat. *Técnicas de investigación social cuantitativas*. Barcelona, Edicions Universitat de Barcelona, 2003

Prova de recerca. Avaluació: Recerca. 23 de febrer
 Els grups seran de 4 persones.
 Conèixer com fer recerca de textos científics

GALINDO CÁCERES, Luis. (coord.) *Técnicas de investigación en sociedad, cultura y comunicación*. México, Addison Wesley Longman, 1998.

Pràctica en grup avaluable mitjançant la realització d'una enquesta, processament de les dades i anàlisi de resultats.
 Aprenere a presentar coneixements científics

IGARTUA, Juan José *Métodos cuantitativos de investigación en comunicación*. Barcelona, Bosch, 2006

Què és un projecte de recerca i com s'estructura
 23 de març

RUIZ OLABUENAGA, José Ignacio. *Cómo elaborar un proyecto de investigación*. Bilbao, Ediciones Universi de Deusto, 1998.

Analitzar les dades

SEBEEK, Thomas. A. *Sherlock Holmes y Charles S. Peirce : el método de la investigación*. Barcelona, Paiaidós, 1994, 2^a ed.

Obtenir resultats.

SIMELIO, Núria; GINESTA, Xavier; SAN EUGENIO, Jordi y CORCOY, Marta "Journalism transparency and citizen participation: a methodological tool to evaluate information published on municipal websites". *Information, Communication & Society*. p. 1-17. 2017

Pràctica en grup avaluable mitjançant la realització d'una enquesta, processament de les dades i anàlisi de resultats.
 Aprenere a elaborar una enquesta. Elaborar el full de registre. Implementar les dades. Construcció del programa d'anàlisi i la matriu de dades. Anàlisi de les dades. Obtenció i anàlisi de resultats. Extreure conclusions.

SORIANO, Jaume *L'ofici de comunicòleg. Mètodes per investigar la comunicació*. Barcelona, Eumo Editorial, 2007.

TAYLOR, Steven J. i BOGDAN, Robert *Introducción a los métodos cualitativos de investigación. La búsqueda del significado*. Barcelona, Ediciones Paidós, 1992.

Proves de contingut: 12. Primera Prova individual de contingut: Parts del projecte de recerca, tècniques quantitatives, experiment, bases de dades (temes 1, 2, i 3) (20 punts)
 Demostrar coneixements relatius al treball científic i a les parts d'un projecte de recerca
 26 de març

VILCHES, Lorenzo (coord.) *La investigación en comunicación. Métodos y técnicas en la era digital*. Barcelona, Gedisa, 2011

WIMMER, Roger D. i DOMINICK, Joseph R. *Introducción a la investigación de medios masivos de comunicación*. México, International Thomson cop. 2001, 6ª ed. Demostrar coneixements relatius a les tècniques de recerca quantitatives i qualitatives. 14 de maig

tècniques metodològiques (temes 4 i 5) (20 punts)

Enllaços Web

<http://www.abc.org.uk> Treball de curs: Elaboració d'una recerca en grup dirigida. Aplicar els mètodes de la investigació científica al disseny de projectes d'investigació i al disseny i 4 de juny
36 % de la nota Els grups seran de 4 persones.

<http://www.auditel.it> l'aplicació de diferents tècniques de recerca. Demostrar capacitat per a treballar enequip.

<http://www.beta.undp.org/undp/es/home.html>

<http://www.dirc.com.org> Tutories: Assistència obligatòria a les tutories que convoqui el desenvolupar un pensament i un raonament crítics i Al llarg del se
participació: professorat. Participació: Assistència obligatòria a les saber comunicar-los de manera efectiva. Demostrar
<http://www.gfk.com> sessions teòriques, de seminari i de laboratori. capacitat per a treballar en equip.

---

www.guionactualidad.uab.cat Reavaluació Proves de contingut, pràctiques 25 de juny

<http://www.idescat.cat>

<http://www.jne.es> Revisió notes 27 de juny

<http://www.itu.int/ITU-D/ict/statistics>

<http://www.mediametrie.fr>

<http://www.mcu.es/cine/MC/CDC/index.html>

<http://www.ofcom.org.uk>

<http://www.ojd.es>

<http://www.ojd.com/observatoire>

<http://omec.uab.cat>

<http://www.wan-ifra.org/es>

<http://www.statistics.gov.uk>

<http://www.uis.unesco.org>

<http://www.unesco.org>

<http://www.vincos.it/world-map-of-social-networks>

<http://web.worldbank.org>